

Új válságkezelési szabályozás a pénzügyi szektorban

Szakál Gyöngyvér

2012. április

Új válságkezelési rendszer szükségessége

A globális pénzügyi válság rámutatott, hogy a pénzügyi szektorban a válságkezelési mechanizmusok sok esetben:

- teljesen hiányoznak (Winding up Directive 2001),
- vagy nem kellően kidolgozottak (ad hoc állami szerepvállalás),
- nem biztosítanak egyenlő feltételeket,
- nem hatékonyak (csoport szintű megállapodások hiánya).

Nemzetközi törekvések I.

- **BIS: 2010. március: 10 ajánlás megfogalmazása (általános elvek a banki válságkezelési rendszerek kialakításával kapcsolatban)**
- **FSB: a banki válságkezelésre vonatkozó globális minimumsztenderdek kidolgozása (G20 2011. november Cannes)**

Nemzetközi törekvések II.

EU Bizottság

- 2009 végén megindul a konzultáció
- 2010. március szakmai konferencia
- 2011 eleje nyilvános konzultáció a direktíva tervezet főbb pontjairól
- Irányelv tervezet megjelenése ???
(bail-in, debt-write down konzultáció)

Célok

Olyan válságkezelési keretrendszer kialakítása szükséges, amely:

- biztosítja az előzetes felkészülést,
- kiszámítható, gyors és határozott fellépést tesz lehetővé,
- biztosítja az összehangolt válságkezelést,
- az adófizetői pénzek felhasználásának elkerülését fő szempontnak tekinti,
- minimalizálja a „moral hazard” veszélyét és a verseny korlátozását.

(Felszámolási szabályok harmonizálása)

Alapelvek

- **A megelőzés és a korai beavatkozás előtérbe helyezése**
- **Hiteles szanálási (resolution) eszközök biztosítása**
  - **a normál működés keretei közé való visszaterelés**
- **A határon átnyúló tevékenységet folytató csoportok megfelelő helyreállítási rendszerének kialakítása, a fellépés koordinálása**
- **Piaci megoldások keresése**
- **Arányos alkalmazás**

Az irányelv tervezet főbb pontjai – hatály, szanálási hatóság kijelölése

- **Hatály:**
  - megegyezik a CRD-vel: a hitelintézetekre és a befektetési vállalkozásokra terjed majd ki,
  - később a biztosítókra is.
- **Szanálási hatóság (resolution authority):** minden tagállamnak ki kell jelölnie szanálási hatóságot (felügyeleti tevékenységtől funkcionálisan el kell különíteni)

A válságkezelési folyamat szakaszai

Megelőző intézkedések, előkészítő fázis

- helyreállítási terv (recovery plan)
- rendezési terv (resolution plan)
- csoporton belüli támogatási megállapodások

Korai beavatkozás (early intervention)

- az intézmény kötelezése: helyreállítási tervben meghatározott intézkedések megtételére, akcióterv kidolgozására, a közgyűlés összehívására, napirendi pontok megtárgyalására, vezetők lecserélésére
- felügyeleti biztos kinevezése
- az intézmény igazgatóságának kötelezése az adósságának átstrukturálására vonatkozó tervek készítésére

Válságkezelés, szanálás (resolution)

- sale of business tool
- bridge institution tool
- asset separation („good bank - bad bank”)
- debt write-down, bail-in

Megelőző intézkedések

- **Helyreállítási terv** (nem azonos a magyar szabályozás által nevesített helyreállítási tervvel!): intézmény készíti egyedi és csoport szinten, a felügyeleti hatóság hagyja jóvá iteratív és konzultációs folyamat eredményeként, EBA módszertani útmutató készül,
- **Rendezési terv**: rendezési hatóság készíti egyedi és csoportszinten
- **Csoporton belüli támogatási megállapodások**: felügyelő hatóságok jóváhagyásával, minden részes fél közgyűlésének jóvá kell hagynia

Korai beavatkozás

**Felügyelet jelenlegi eszköztára szélesebb,
mint :**

- a szektorális irányelvek által megkövetelt minimum
- Uniós átlag

Probléma: rugalmasság hiánya

Az új eszközökhöz kapcsolódó intézkedési jogkörök hiányoznak (például kötelezés a helyreállítási tervben meghatározott intézkedés megtételére).

Szanálási eszközök I.

- Tulajdonosi hozzájárulás nélkül az intézmény egészének vagy bizonyos üzleti tevékenységeinek eladása
- Áthidaló intézmény (bridge bank) létrehozása, ahová a bajba jutott bank eszközei részben vagy egészben átadásra kerülnek
- A nem teljesítő eszközök elkülönítése, „bad bank”-be történő átranzferálása
- Adósság leírás, tőkeleszállítás

Szanálási eszközök II.

- Külön-külön és együttesen is alkalmazhatók, kivéve az eszközök elkülönítését (asset separation tool)
- Tulajdonosi jogok egyoldalúan korlátozásra kerülnek az intézmény egy részének vagy egészének megmentése érdekében (kompenzációs kérdések)
- Cél: a felszámolás elkerülése, a kritikus funkciók, tevékenységek folytonosságának biztosítása érdekében (triggerek, intézményi kör fontossága)
- Bail-in, debt write down - legvitatottabb pont a hitelezők bevonása miatt

Az irányelv tervezet további megoldandó kérdései

- **Csoport szintű együttműködés kérdései** (home-host kérdések, EBA mediáció, egyoldalú döntéshozatal)
- **A szanálás finanszírozása**
- **Betétbiztosítási rendszerek szerepvállalása a helyreállításban** (finanszírozás, válságkezelési funkciók)

Magyarországi helyzet - szabályozás

- **2008. évi CIV. törvény bizonyos szintű védelmet nyújt**
- **A bankrendezési eszközök átfogó szabályozására azonban eddig nem került sor, bár a célkitűzés az IMF-hitelszerződésbe is bekerült. (PCA mcs. által kidolgozott törvényjavaslat visszavonása)**
- **2011 folyamán a Felügyelet kezdeményezte és sürgette a szabályozás kidolgozását – PST decemberi döntés**
- **PSZÁF-NGM-MNB (KIM) közös munka megkezdődött:**
  - **az irányelv tervezet szem előtt tartásával**
  - **fontos döntési pont: helyreállítási hatóság**

További teendők

- **Megjelenő irányelv tervezet egyeztetési folyamatába való aktív bekapcsolódás**
- **Szélesebb körű felügyeleti felkészülés megkezdése**
- **Helyreállítási tervezési gyakorlat megkezdése**

Helyreállítási tervek

- Irányelv tervezet hiánya ellenére több ország megköveteli (IMF/EU megállapodás feltételeként, FSB SIFI-kre kiterjedő gyakorlatát mintául véve, önállóan) a helyreállítási tervek kidolgozását
- Bankok esetében az EBA Internal Governance ajánlása (GL) is elvárja – implementálandó
- **Döntés: Felügyelet is beépíti a gyakorlatába a helyreállítási tervek/rendezési tervek készítését – módszertani útmutató kiadása várható**